

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКА СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ БАГАТОЗНАЧНОСТІ СЛІВ

професійної освіти” / О.А. Климова. – Луганськ, 2006. – 20 с.

5. Корякина Н.А. От духовной культуры предков к духовной культуре учителя / Надежда Афанасьевна Корякина. – Якутск: Уэд-во ДНУ СПО МО РС (Я), 2001. – 112 с.

6. Олексюк О.М. Формування духовного потенціалу студентської молоді в процесі професійної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – “Теорія і методика професійної освіти” / О.М. Олексюк. – К., 1997. – 327 с.

7. Пальшикова О. Проблема формування професійно-педагогічної культури майбутніх учителів початкової школи в процесі підготовки у вищій школі [Електронний ресурс] / О. Пальшикова // Педагогічні видання: е-журнал “Педагогічна наука : історія,

теорія, практика, тенденції розвитку” / Поточні номери журналу та їх автори. – Випуск № 2. – 2010. – Режим доступу до журналу: http://www.intellectinvest.org.ua/ukr/pedagog_editions_magazine_pedagogical_science_vypusk_n2_2010_st_17. – Назва з титул. екрану.

8. Сластенин В.А. Профессионализм педагога: акмеологический контекст / В.А. Сластенин // Педагогическое образование и наука. – 2002. – № 4. – С. 4–9.

9. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 т. / Василь Олександрович Сухомлинський. – К.: Рад. школа. – Т. 4. – 1977. – 400 с.

10. Толбатов Ю.А. Математична статистика та задачі оптимізації в алгоритмах і програмах: навч. посібник [для вузів] / Юрій Андрійович Толбатов. – К.: Виццик, 1994. – 399 с.

Стаття надійшла до редакції 07.04.2013

УДК 811.111'374

Яна Стрельчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови
Чорноморського державного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКА СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ БАГАТОЗНАЧНОСТІ СЛІВ

У статті розкриваються особливості навчання лексичного матеріалу англійської мови на основі багатозначності слів, пропонується комплекс вправ для навчання потенційного словника на різних етапах засвоєння студентами лексичних одиниць.

Ключові слова: багатозначні слова, лексичні одиниці, вихідне значення слова, лексико-семантичні варіанти, потенційний словник.

Літ. 10.

Yana Strelchuk, кандидат педагогических наук, доцент кафедры английского языка
Черноморского государственного университета имени Петра Могили, г. Николаев

ФОРМИРОВАНИЕ ПОТЕНЦИАЛЬНОГО АНГЛОЯЗЫЧНОГО СЛОВАРЯ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ МНОГОЗНАЧНОСТИ СЛОВ

В статье раскрываются особенности обучения лексического материала английского языка на основе многозначности слов, предлагается комплекс упражнений для обучения потенциального словаря на разных этапах усвоения студентами лексических единиц.

Ключевые слова: многозначные слова, лексические единицы, исходное значение слова, лексико-семантические варианты, потенциальный словарь.

Yana Strelchuk, candidate of pedagogical sciences, associate professor of the chair of the
English language, Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolayiv

THE FORMATION OF ENGLISH POTENTIAL VOCABULARY OF STUDENTS BASED ON MULTIPLE MEANINGS OF WORDS

The article describes the features of learning English vocabulary based on multiple meanings of words. A set of exercises for teaching potential vocabulary at different stages of learning lexical units by students is proposed.

Keywords: ambiguous words, lexical items, the original meaning of the word, lexical-semantic options, potential vocabulary.

Постановка проблеми. На сучасному етапі вивчення іноземної мови навчання потенційному словнику відіграє одну з важливих ролей, адже в цілому ми часто стикаємося з ним в різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Потенційний словник є

потужним фактором у розширенні доступу до більш широкого кола текстів та забезпеченні більш глибокого їх розуміння, тому йому належить визначна роль у формуванні загального словникового запасу будь-якої особи, яка займається вивченням іноземних мов. Отже, навіть на сучасному етапі розвитку методико-

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКА СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ БАГАТОЗНАЧНОСТІ СЛІВ

педагогічної науки навчання потенціальному словнику залишається досить актуальним. Ефективність процесу навчання потенціального словника залежить від правильного вибору викладачем методів та прийомів навчання, від раціонального підходу у створенні різноманітних завдань.

Аналіз досліджень і публікацій. Упродовж багатьох десятиліть науковці досліджували проблему навчання лексичного матеріалу. Існує багато праць на цю тему. Проблемою розробки методики навчання потенціального словника займалися такі педагоги-практики, як Т.М. Ковбасюк, Б.Я. Гнусіна, С. Є. Победінська та інші.

У працях багатьох фахівців (Г. Бабіна, В. Воробйова, Ю. Гаркуша, Т. Захарова, Р. Лалаєва, Р. Левіна, Т. Філічева, Т. Туманова, Г. Чиркіна, С. Шаховська) відмічаються труднощі у засвоєнні лексичних одиниць потенціального словника. Вчені В. Кудрявцев, О. Газман, О. Вільхуватський розробили серію словесно-комунікативних ігор та ігрових вправ, де моделюються певні проблемні ситуації, які студенти мають розв'язати з метою розширення потенціального словника. Але це питання й до сьогодні залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Мета статті полягає у розкритті особливостей навчання лексичного матеріалу англійської мови на основі багатозначності слів, розробленні комплексу вправ для навчання потенціального словника на різних етапах засвоєння лексичних одиниць, узагальненні досвіду навчання потенціальному словникові у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. Володіння іноземною мовою передбачає знання певної кількості слів. Проте, одного лише знання слів для здійснення мовної діяльності недостатньо. Можна знати багато слів, але не вміти їх використовувати під час спілкування. Для практичного використання лексики в мові потрібно піклуватися про розвиток у студентів умінь автоматизовано підбирати слова під час мовлення та включати їх у синтагму і фразу, стежачи за правилами лексичної єдності англійської мови.

В англійській мові утворився значний шар багатозначних слів, які мають кілька значень та називаються полісемантичними. Лексико-семантичний зв'язок значень багатозначного слова можна легко простежити на наступному прикладі.

Bar: 1. any kind of barrier to prevent people from passing-перешкода, що не дозволяє людям пройти, e.g. to clear the bar (узяти бар'єр, висоту);

2. the profession of barrister, lawyer-професія адвоката, адвокатура, e.g. to go to the bar (отримати право адвокатської практики);

3. a counter or room where drinks are served-

приміщення, де подаються напої, e.g. they were in a bar, drinking (вони пили у барі).

Значення 2 і 3 на перший погляд здаються незв'язаними між собою, але вони асоціюються зі значенням 1:

2 значення – бар'єр, який ділить суд на дві частини; 3 значення – бар'єр, який відокремлює відвідувачів від бармена.

Однак не у всіх полісемантичних словах може бути знайдено головне значення. Наприклад, слово dull має такі значення:

1. uninteresting, monotonous – нецікавий, монотонний, нудний. E.g. a dull book (нудна книга);

2. slow in understanding, stupid – повільно розуміючий, дурний. E.g. a dull student (нерозумний студент);

3. not clear – не ясний. E.g. dull weather (похмура погода);

4. not loud – не голосний. E.g. dull sound (глухий звук);

5. not sharp – не гострий. E.g. dull knife (тулий ніж);

6. not active – не активний. E.g. trade is dull (в'яла торгівля)

7. seeing badly – погано бачити E.g. dull eyes (сліпий, слабкий зір)

8. hearing badly – погано чути E.g. dull ears (глухий, поганий слух)

У цьому випадку усі значення цього слова мають спільну ланку – елемент недоліку чогось, наприклад, в значенні 1 – недолік цікавості, в значенні 3 – недолік ясності, яскравості, в значенні 5 – недолік гостроти і таке інше. Ця схема показує, що головне значення, яке об'єднує усі інші значення цього слова, є не одне з перелічених значень, а компонент, який легко виділяється у кожному значенні.

Мотивованість різних значень слова забезпечується наявністю структурних та смислових відповідників між співзначеннями багатозначного слова. Цей вид мотивованості називається внутрішньомовним, тому що зіставляються співзначення у середині однієї мови. Однак невідомі значення багатозначних слів можуть бути мотивовані і через рідну мову [6, 124].

Наприклад, і в англійській, і в українській мовах збігаються деякі значення багатозначного слова HEAD (голова), тому що вони тісно пов'язані за змістом із вихідним значенням. At the head of the table – на чолі столу. Fifty heads of cattle – п'ятдесят голів худоби. Така мотивованість називається міжмовною.

До потенціального словника, який формується на основі багатозначності належать невідомі значення багатозначних слів, які виводяться студентами,

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКА СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ БАГАТОЗНАЧНОСТІ СЛІВ

коли одне зі слів відноситься до словника-мінімуму. Невивчені значення багатозначних слів, які не мають семантичного зв'язку з базовим словом і відповідного еквіваленту у рідній мові, не можна вважати мотивованими, а тому і зараховувати їх до потенційного словника.

Наприклад, значення “ширина” багатозначного слова FACE відомого студентам в значенні “обличчя”. It was evident that the face of the board was too narrow to go over. Було зрозуміло, що ширина дошки дуже вузька, щоб пройти по ній.

Значення “грань (коштовного каменю)” багатозначного слова TABLE відомого студентам в значенні “стіл”. All tables of his precious stone were polished perfectly. Усі грані його коштовного каменю були чудово відшліфовані.

Лінгвістичною підставою віднесення невивчених значень багатозначних слів до потенційного словника є їх мотивованість, яка служить передумовою їх виведення. Однак характер мотивованості невивчених співзначень багатозначних слів неоднаковий. Одні співзначення тісно пов'язані з головним значенням, другі – менш тісно, треті – опосередковано, через образ (образна чи образно-логічна мотивованість). Одні невивчені значення повністю збігаються з відповідними значеннями у рідній мові, другі мають частковий збіг, треті не мають відповідного значення у рідній мові [1, 63].

Наприклад, співзначення слова HAND відомого студентам, як “рука”:

а) значення тісно пов'язане з головним – to keep in hands – тримати у руках,

б) менш тісний зв'язок – to give a hand – допомогти;

в) образна мотивованість – a picture by the same hand – картина того ж художника.

Все це зумовлює різні рівні труднощів семантизації невивчених значень багатозначних слів, які треба враховувати під час навчання.

На підставі лінгвопсихологічного аналізу невивчених значень багатозначних слів були виділені фактори, які зумовлюють виведення лексичних одиниць.

1. Фактор співвідношення невивчених значень багатозначних слів з вивченим значенням. Залежно від того, як співвідносяться лексико-семантичні варіанти багатозначного слова з вивченим (головним), визначається характер виведення значення багатозначного слова:

а) лексико-семантичні варіанти мають просте виведення, якщо невивчені співзначення тісно пов'язані з головним значенням і легко замінюються через нього; hand – лапа, знайоме значення “рука”; bad – неприязний, знайоме значення “поганий”;

б) лексико-семантичні варіанти мають ускладнене виведення, якщо невивчені співзначення менш тісно пов'язані з вивченим значенням; big – сильний, відоме значення “великий”; dark – похмурий, відоме значення “темний”;

в) лексико-семантичні варіанти мають складне виведення, якщо невивчені значення пов'язані з вивченим значенням через образ, тобто мають образну або образно-логічну мотивованість: face – табло, відоме значення “обличчя”; end – мета, відоме значення “кінець”.

2. Фактор еквівалентності співзначень в англійській та українській мовах. На основі цього фактору виділяють лексико-семантичні варіанти таких груп виведення:

а) лексико-семантичні варіанти з простим виведенням, якщо невивчене значення повністю збігається зі значенням відповідного слова у рідній мові: лексико-семантичний варіант “фасад” багатозначного слова face, відомого в значенні “обличчя”;

б) лексико-семантичні варіанти з ускладненим виведенням, якщо невивчене значення частково збігається з відповідним словом у рідній мові: лексико-семантичний варіант “ніжка” (a leg of a chair) багатозначного слова leg, відомого в значенні “нога”;

в) лексико-семантичні варіанти зі складним виведенням, якщо у рідній мові немає еквівалентного спів значення відповідного слова: невивчені значення “дуло” чи “гирло” багатозначного слова mouth (a mouth of a gun-дуло пістолета, a mouth of a river – гирло річки), відомого студентам значенні “рот” [4, 85].

Навчаючи розумінню таких лексичних одиниць, викладач дає приклади образного переосмислення лексико-семантичних варіантів багатозначних слів у рідній та іноземній мовах: a warm day – warm welcome: теплий день – тепле вітання. У цьому випадку особлива увага приділяється мовній здогадці. Ці фактори тісно взаємопов'язані. Кожна здогадка – це лише гіпотеза, яка підлягає критичній перевірці, догадка виникає тоді, коли є розрив семантичного ланцюга. Проте здогадці треба спеціально навчати, а сам процес навчання розвиває, у свою чергу, почуття захоплення, дуже важливе для розвитку мовної діяльності. Мовна здогадка дістає обґрунтування в логіці, прагненні подолати розрив у семантичному ланцюзі на основі перекладу, створення образної уяви, переосмислення. Коли самостійно семантизується незнайоме слово, відбувається закономірне подолання розриву в семантичному ланцюзі зусиллям обґрунтованої здогадки. Можливості здогадки залежать від семантичної мотивованості

слова. Слова з образною семантичною мотивованістю є звичайно словами з переносним значенням. Якщо образи у рідній та іноземній мовах співпадають, то переносне значення слова легко встановлюється; якщо не співпадають, то потрібні чіткі протиставлені контексти [8, 104].

Для здогадки характерні такі операції, як аналіз звукового та графічного образу слова, морфемного складу слова, граматичного і смислового зв'язку слова з контекстом. Значення одних слів можна зрозуміти з внутрішньої форми, а інших – тільки в контексті. Фактори, які сприяють мовній здогадці, часто виходять за межі слова і вступають у взаємодію з контекстом.

Можна встановити такі ступені труднощів у розвитку здогадки:

а) будовання смислових зв'язків без переосмислення елементів, наприклад, встановлення переносного значення, коли співпадають деякі з його значень у рідній та іноземній мовах;

б) встановлення значення без переосмислення елементів, на підставі певного вибору, наприклад, якщо знати прикметник *calm* (спокійний), студенти можуть зрозуміти дієслово *to calm* (заспокоювати), утворений шляхом конверсії, складні іменники *letter-box* (поштова скринька);

в) комбінування смислових зв'язків за суттю утворення нового смислового зв'язку; розуміння слів цієї групи вимагає швидкого розпізнання, відбору та вирішення, наприклад, у слові *chatter-box* (говорун) один компонент зберігає значення, але розуміння всього зумовлене цілісністю поняття;

г) переосмислення явних смислових зв'язків, наприклад, *mother-in-law* (свекруха) [2, 24].

Оскільки розвиток мовної здогадки розглядається як одне з завдань навчання лексики, то цей процес, як і розвиток інших умінь, можна показати як етапний, у якому відбувається перенесення прийомів мовної здогадки на інші подібні випадки. Проте пропонуються різні шляхи, зокрема навчання за допомогою серії взаємопов'язаних текстів і вправ до них, які забезпечують поступовий перехід від стадії тренування до мовної практики. З цією метою в текст спеціально включають незнайомі слова, що викликають у студентів певні труднощі, яких вони не можуть подолати.

Операції, які мають місце в процесі здогадки, відрізняються залежно від того, відбувається здогадка поза контекстом – в межах слова, словосполучення чи в ширшому контексті. Для операцій з окремими словами і словосполученнями характерними будуть вибір та групування слів, наприклад, за спільним коренем, афіксом.

Операції з контекстом навчають орієнтації у

контексті – виділення лексичних одиниць, впізнання знайомих елементів, виявлення структурних і смислових зв'язків.

Вкажемо на деякі типи завдань з формування мовної здогадки:

а) спрямовані на розкриття семантичної вмотивованості невивченого слова. Наприклад, розкрити значення невідомого слова, виходячи з семантичних зв'язків складних частин слова;

б) спрямовані на використання контекстуальних умов мовної здогадки. Наприклад, встановити значення слова, виходячи з призначення предмета, виражене цим словом;

в) спрямовані на захоплення змістом (тексту). Наприклад, прочитати головне речення і здогадатися про зміст додаткового;

г) спрямовані на читання текстів, які містять незнайомі слова [3, 25].

Завдання до вправ з мовної здогадки необхідно будувати так, щоб привернути увагу студентів до підказки. Наприклад;

- прочитати текст (абзац, речення) і підкреслити прикмети часу, місця, враховуючи ці прикмети, встановити значення виділених слів;

- прочитати текст, з'ясувати значення виділених незнайомих слів, що допоможе зробити аналіз слів за складом та визначити їх функції в реченні;

- прочитати повністю текст і встановити його зміст.

Якщо зробити працю над мовною здогадкою органічним елементом роботи над словником, то, крім великої практичної користі в плані розширення потенційного словника, вона сприятиме розвитку загальної освіти студентів, перш за все їх знання мови як суспільного явища.

Мовної здогадки треба спеціально навчати, адже самі студенти часто не впізнають слова в новій графічній оболонці. Формувати необхідні навички впізнання слів можливо в першу чергу шляхом читання. Це допомагає розширити словник з використанням прийомів, що спрямовують увагу студентів на слова, про значення яких вони можуть здогадатися. На жаль, за спостереженнями, цей спосіб використовується мало.

Необхідно спеціально звертати увагу студентів на прийоми здогадки, на усвідомлення самого шляху “додумування” значення слова. Якщо така робота виконується в аудиторії, то вона, як правило, має колективний характер, часто побудована на добровільних засадах і для деяких не є обов'язковою. У навчанні важливо не тільки те, щоб студент почув, як треба виконувати вправи, а й сам знав, як їх треба виконувати. Оволодіння прийомами мовної та контекстуальної

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКА СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ БАГАТОЗНАЧНОСТІ СЛІВ

здогадки відбуватиметься ефективніше під час індивідуальної, самостійної роботи студентів з роздавальним матеріалом у вигляді карток, які спрямовують розвиток догадки [5, 96].

Залежно від наявності семантичної близькості між вивченими і невивченими значеннями багатозначних слів та від наявності співзначень відповідного слова у рідній мові, що повністю чи частково збігаються, можна говорити про три рівні труднощі розуміння невивчених значень.

Невивчені лексичні значення першого рівня труднощі розуміння тісно пов'язані з вивченими, або мають повну семантичну тотожність з відповідними словами у рідній мові.

Невивчені лексичні значення другого рівня труднощі менш тісно пов'язані з вивченими або мають часткову схожість зі значенням відповідного слова у рідній мові.

Невивчені лексичні значення третього рівня пов'язані з вивченими безпосередньо через їх образне переосмислення.

У багатозначних словах головним є їх семантична структура: навколо вихідного значення у процесі розвитку формуються співзначення. Знаючи головне значення, можна самостійно розкривати ті співзначення, які збігаються в обох мовах. Співзначення можуть виводитися завдяки співвіднесенню семантичних структур. Для цієї категорії слів необхідно враховувати:

- наявність або відсутність аналогу в рідній мові;
- ступінь зв'язку із семантичним центром відомого значення;
- вплив граматичної форми слова [10, 155].

Невивчені значення першого рівня труднощі зрозумілі студентам і не вимагають пояснень викладача.

Навчання розумінню невивчених значень багатозначних слів другого рівня труднощі проводять на вправах з внутрімовною і міжмовною мотивованістю для того, щоб показати опори, які є основою для виведення потрібних значень. Починаючи роботу над невивченими значеннями слів з внутрімовною мотивованістю, викладач повинен підкреслювати взаємозв'язок різних значень багатозначного слова.

Пристаюючи до навчання розумінню невивчених значень багатозначних слів, які мають міжмовну мотивованість, викладач звертає увагу студентів на повний чи частковий збіг співзначень відповідних слів у рідній та іноземній мовах. Наприклад, слово *head* має велику кількість співпадаючих значень. Роботу над такими лексичними одиницями треба починати з тих, у

яких повністю збігаються спів значення, потім перейти до тих, у яких значення частково збігаються, проводячи необхідні паралелі.

Наступне завдання викладача – навчити розуміти невивчені спів значення, що мають образну чи образнологічну мотивованість. Розуміння більшості таких лексичних одиниць можливе тільки з опорою на внутрішню структуру слова і контекст. З подібними випадками переосмислення студенти зустрічаються у рідній мові. Наприклад, глибока річка – глибокі очі – глибокий сум; залізна дорога – залізна воля. Необхідно звертати увагу студентів на те, що у всіх мовах слова можуть застосовуватися в прямому та переносному значеннях [7, 36].

Часто, незважаючи на зв'язок невивченого значення з вивченим, його семантизація набуває характеру мовної здогадки. Семантизація таких лексичних одиниць можлива тільки в контексті. Викладачу необхідно виробити у студентів таку схему дій, яка забезпечила б доцільний пошук розкриття невивченого значення базової лексичної одиниці. Цьому сприяють приклади та інструкція, яка визначає послідовність розумових дій, спрямованих на семантизацію невивчених значень:

- а) прочитайте речення (текст), зрозумійте його загальний зміст (перша семантизація речення);
- б) подивіться, чи підходить за змістом знайоме вам значення відокремленого в реченні слова (співвідношення наслідку семантизації цього слова з контекстом і виявлення невідповідності його значення контексту);
- в) переосмисліть знайоме вам значення так, щоб воно відповідало контексту, в той же час було семантично пов'язано зі знайомим (виведення нового значення, яке б відповідало контексту) [9, 57 – 60].

Методика навчання розумінню багатозначних слів потребує певних зусиль, але вона є дуже необхідною у процесі вивчення будь-якої іноземної мови та вироблення у студентів умінь правильно перекладати тексти.

Висновки. Отже, головне в навчанні лексики – досягти того, щоб студенти оволоділи слововживанням. Це складне завдання вирішується у двох аспектах: необхідно не тільки вживати лексику у власному мовленні, а й розуміти її в мовленні інших. В методиці довгий час вважалось, що, навчившись говорити, ті, хто вивчають іноземну мову, тим більше здатні розуміти матеріал, який вживають. Проте мовна практика не підтверджує цієї думки. Виявляється, навіть добре засвоєне слово часто важко впізнати, так як на письмі, а особливо – в усному мовленні воно всюди “маскується” під новим оточенням, змінюючи своє основне значення і зовнішній

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ОСНОВІ “ЗМІШАНОЇ” МЕТОДИКИ

вигляд, ніби повертаючись до нас своєю незвичайною стороною. Виявляється, що способи здійснення діяльності того, хто говорить, з одного боку, і діяльності того, хто слухає – з другого, мають свої особливості, які потребують диференційованого підходу в навчанні як при поясненні, так і, особливо, у вправах. Звідси випливає, що слова, які увійшли до словникового мінімуму студентів, повинні засвоюватися ними подвійно: як в інтересах говоріння (репродуктивний аспект), так і в інтересах читання і слухання (рецептивний аспект).

1. Друзь Г.О. Раціоналізація процесу засвоєння іноземної лексики / Г.О. Друзь // Рідна школа. – 2002. – № 1. – С. 61 – 65.

2. Кричевська К.С. До питання про зміст лексичних правил у навчанні іноземної мови / К.С. Кричевські // ІМШ. – 2007. – № 4. – С. 23 – 30.

3. Кузьменко Ю.В. Вправи для формування лексичних навичок / Ю.В. Кузьменко // Бібліотека журналу “Іноземні мови”. – 2003. – № 4. – С. 21 – 25.

4. Ніколаєва С.Ю. Практикум з методики тестування іноземної лексичної компетенції / С.Ю. Ніколаєва. – К.: ІЗМН, 1996. – 312 с.

5. Побединская С.Е. Некоторые приемы формирования потенциального словаря при обучении английскому языку / С.Е. Побединская // ИЯШ. – 2004. – № 2. – С. 94 – 98.

6. Филатов В.М. Методика обучения иностранным языкам / В.М. Филатов. – Ростов-на-Дону, 2004, 338 с.

7. Allen V.E. Techniques in teaching vocabulary. – Oxford University Press, 2005. – 136 p.

8. Lyons J. Language, Meaning and Context. – Cambridge, 2007. – 210 p.

9. Morgan J., Rinvolucri V. Vocabulary. – Oxford University Press, 2009. – 126 p.

10. Novak J.D., Gowin D.B. Learning How to Learn. – Cambridge University Press, 1997. – 185 p.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2013

УДК 378:811.111(09)

Оксана Хомишак, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ОСНОВІ “ЗМІШАНОЇ” МЕТОДИКИ

У статті проаналізовано теоретичні основи “змішаної” методики. Доведено ефективність використання “змішаного” методу для удосконалення процесу викладання практичного курсу англійської мови у ВНЗ.

Ключові слова: “змішана” методика, інформаційно-телекомунікаційні технології, комп’ютер, Інтернет, онлайн додаток.

Лит. 8.

Оксана Хомишак, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры методики преподавания иностранных языков
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франка

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССА ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАКТИЧЕСКОГО КУРСА АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА НА ОСНОВЕ “СМЕШАННОЙ” МЕТОДИКИ

В статье проанализированы теоретические основы “смешанной” методики. Доказана эффективность использования “смешанного” метода для совершенствования процесса преподавания практического курса английского языка в вузе.

Ключевые слова: “смешанная” методика, информационно-телекоммуникационные технологии, компьютер, Интернет, онлайн приложение.

**Oksana Khomyshak, Ph.D. (Pedagogic) Docent Methods of Teaching Foreign Languages
Drohobych State Pedagogical University by I. Franko**

IMPROVEMENT OF TEACHING PRACTICAL ENGLISH COURSE BASED ON THE “MIXED” METHOD

The theoretical bases of blended learning have been analyzed in the article. The effectiveness of blended learning application for the improvement of the process of English practical course teaching in higher education institution has been proved.

Keywords: blended learning, information and telecommunication technologies, computer, Internet, online component.

Актуальність дослідження. ХХІ століття – епоха високотехнологічного інформаційного суспільства. Стрімкий розвиток комп’ютерної техніки унеможливує

життя модерної людини без використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, оскільки вони дають можливість не тільки зберігати, презентувати та розповсюджувати